

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Tárgy: A foglalkoztatási csúcstalálkozó eredményei

(2009/C 306/16)

2009. március 13-i levelében az Európai Bizottság elnöke az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikérte az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

„A foglalkoztatási csúcstalálkozó eredményei”.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” szekció 2009. május 26-án elfogadta véleményét. (Előadó: Wolfgang GREIF.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2009. június 10–11-én tartott, 454. plenáris ülésén (a június 11-i ülésnapon) 140 szavazattal 27 ellenében, 24 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Ajánlások

1.1 A jelenlegi pénzügyi és gazdasági válság érzékenyen érintette az EU tagállamait. A munkanélküliség nyugtalanító mértékben növekszik, ezért az egész EU-ban kiemelt prioritásként kell kezelni azt, hogy a tömeges elbocsátásokat, valamint a munkanélküliség további növekedését meg kell akadályozni. Az EGSZB számára világos, hogy ez minden tagállami és uniós szintű felelőstől különleges erőfeszítéseket követel. A „business as usual” megközelítés semmiképp sem alkalmazható erre a különleges helyzetre, és nem jelent aktuális foglalkoztatáspolitikai opciót.

1.2 Az EGSZB ebben a véleményben a következő ajánlásokat rögzíti a jelenlegi munkaerő-piaci válság megoldására, az Európai Tanács 2009. június 18–19-én esedékes ülésén hozandó megfelelő határozatok előkészítéséhez való hozzájárulásként:

- a fogyasztók és befektetők bizalmának visszaállítása a magán- és állami kereslet biztosításával és ösztönzésével,
- az aktív munkaerő-piaci politika közpénzekből támogatott eszközeinek felhasználása a foglalkoztatás fenntartására, ezzel párhuzamosan pedig továbbképzés,
- a jövedelemcsökkentések lehetőség szerinti elkerülése, az esélyegyenlőség elősegítése, az egyenlőtlenségek vizsgálata és nagyobb munkaerő-piaci biztonság,
- állami beruházások biztosítása a stabilitási paktum átmeneitileg rugalmas kezelése és a tagállami adóalapok szélesítése révén,
- több európai eszköz rendelkezésre bocsátása és könnyebb hozzáférés az európai strukturális alapok eszközeihez, illetve a globalizációs alap gyors korrekciói.

— a szükséges strukturális reformok folytatása, a készségek fejlesztése és a munkaerő-piaci igényeknek való jobb megfelelésük, a mobilitás javítása és a vállalkozói szellem ösztönzése.

1.3 A szociális partnerek és a szervezett civil társadalom más képviselői kulcsszerepet töltenek be a válság leküzdésében. Minden gazdasági, társadalmi és politikai szereplő felelős annak biztosításáért, hogy ne kerüljön sor többé ilyen válságra.

2. Bevezetés: az EU-ban nagymértékben növekszik a munkanélküliség – ebben a helyzetben a „business as usual” nem jelent foglalkoztatáspolitikai lehetőséget

2.1 A jelenlegi pénzügyi és gazdasági válság érzékenyen érintette az EU tagállamait. A gazdasági visszaesés által érintett vállalatok száma 2008 szeptembere óta hatalmas mértékben megnőtt. A munkanélküliség nyugtalanító mértékben növekszik.

— Az eurózónában a munkanélküliség a legújabb prognózisok szerint a 2008-as 7,5 %-ról 2009-ben 10 %-ra, 2010-re pedig akár 12 %-ra is növekedhet ⁽¹⁾.

— A korábbi hullámvölgyekhez képest a munkanélküliség most sokkal gyorsabban emelkedik. Míg a kilencvenes évek elején a munkanélküliség nagyjából 1 %-kal emelkedett minden 4-5 negyedévben, az eurózónában egyedül 2009-ben 3 %-kal fog nőni ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Az OECD év közbeni előrejelzése, 2009. március. Az EU-16 csoportban tapasztalható munkanélküliség fenti prognózisaihoz képest 1999-ben az EU-15 országaiban 9,9 %, az EU-10 országaiban 10,9 % volt a munkanélküliség (URL: <https://www.oecd.org/dataoecd/7/20/2666439.pdf>).

⁽²⁾ Uo.

— Már számos ágazatban vannak elbocsátási hullámok, a szolgáltatási szektorban (mindenekelőtt a bankszektorban) ugyanúgy, mint a termelő ágazatokban (elsősorban az autógyártásban, beleértve a beszállító ipart is, a vegyiparban és az építőiparban).

— Fel kell készülnünk a további fájdalmas emelkedésre: az Európai Bizottság és az OECD aktuális előrejelzései szerint több mint 8 millió további munkanélküli lehet számítani.

2.2 Tekintve ezeket a nyugtalanító munkaerő-piaci tendenciákat, ma az egész EU-ban kiemelt prioritásként kell kezelni a tömeges elbocsátások és a munkanélküliség további növekedésének megakadályozását. Az EGSZB számára világos, hogy ez minden tagállami és uniós szintű felelőstől különleges erőfeszítéseket követel. A „business as usual” megközelítés semmiképp sem alkalmazható erre a különleges helyzetre, és nem jelent aktuális foglalkoztatáspolitikai opciót. Az EGSZB ennek értelmében üdvözölte a foglalkoztatási csúcstalálkozót mint jó alkalmat arra, hogy eszmecsere induljon arról, mit kell tenni, hogy ne jöjjön létre többet olyan válság, amely ennyire drámai munkaerő-piaci következményekkel jár. Ezért tehát elfogadta a felkérést, hogy a szociális partneri és civil társadalmi érdekek képviselőjeként működjön aktívan közre.

2.3 Az EGSZB már a „Program Európa számára” című dokumentumban⁽³⁾ és korábbi véleményeiben (például az európai gazdaságélénkítési tervről szólóan) is kiemelt néhány olyan, központi jelentőségű pontot, amelynek a válság leküzdését szolgáló rövid távú intézkedésként különleges jelentősége van.

2.4 Ennek kiegészítéseként az EGSZB ebben a véleményben további ajánlásokat fektet le arra nézve, hogy miként lehet megelőzni a munkanélküliség további növekedését. Ezzel az Európai Tanács 2009. június 18–19-i ülésén hozandó megfelelő határozatok előkészítéséhez kíván hozzájárulni.

3. Az EGSZB ajánlásai a jelenlegi munkaerő-piaci válság leküzdésére

3.1 A fogyasztók és befektetők bizalmának visszaállítása a magán- és állami kereslet biztosításával és ösztönzésével.

3.1.1 A munkaerő-piaci politika önmagában nem teremt munkahelyeket: csupán támogathatja a foglalkoztatás megteremtésének folyamatát, de nem pótolhatja a munkahelyek teremtését eredményező dinamikát. A hatékony munkaerő-piaci politika alapja a stabil gazdaság. A gazdaság élénkítése nélkül a foglalkoztatás nem fog kedvezően alakulni. A munkaerőpiaci politikai intézkedések ebben az értelemben a jelenlegi feszült munkaerő-piaci helyzetben csak kedvezőbb makrogazdasági környezet mellett lehetnek sikeresek. Az EGSZB ebből a megfontolásból támogatta a 2008 decemberében elfogadott

európai gazdaságélénkítési tervet. Helyes megközelítésnek tartja ahhoz, hogy reagáljunk az előttünk álló kihívásokra, kéri azonban az Európai Bizottságot és valamennyi tagállami érintettet, hogy minden további késlekedés nélkül hajtsák végre az elindított programokat⁽⁴⁾.

3.1.2 A tömeges elbocsátások elkerüléséhez és a tömeges munkanélküliség megelőzéséhez azonban ma sokkal intenzívebb erőfeszítésekre van szükség országos és európai szinten. Az EGSZB ezért megismétli azt a már hangoztatott aggályát, hogy az eddig beindított gazdaságélénkítő programok nem elég nagyszabásúak⁽⁵⁾. Ha az ősz folyamán megmutatkozna, hogy a tömeges munkanélküliség megakadályozására szolgáló eddigi intézkedések nem elegendőek, az EGSZB szorgalmazza egy olyan, második európai gazdaságélénkítési terv elfogadását, amely a GDP 2 %-a körüli nagyságrendet képvisel, és jelentős hatással lesz a munkaerő-piacra. A további nemzeti szintű beruházások mellett – amelyek a foglalkoztatáspolitikai hatások növelése érdekében az eddiginél sokkal összehangoltabban kell végrehajtani – jelentős európai beruházási projekteket is meg kell határozni.

3.1.3 A konjunktúra élénkítése mellett alapvető fontosságúak a munkaerő-piaci intézkedések. Ezért a tervezett a kiadásokat 1 %-nak megfelelő mértékben kifejezetten munkaerőpiaci politikai intézkedésekre kell fordítani, amelyek az egyes uniós országok munkaerő-piaci helyzetétől függően különböző formákat ölthetnek (pl. a munkanélküliség esetén járó támogatások növelése, a rugalmas biztonság modelljeinek ösztönzése, megfelelő jövedelmet biztosító részmunkaidős modellek támogatása, a képzésbe és továbbképzésbe történő beruházások, a foglalkoztatást ösztönző intézkedések fokozott alkalmazása, megelőző és vállalatorientált intézkedések, munkahelyek teremtése a nonprofit szférában stb.), illetve további 1 % erejéig a foglalkoztatás növelése szempontjából különösen hatékony beruházásokra fordítandók. Az ökológiai és szociális problémák megoldását szolgáló és az innovációt támogató beruházások „kettős hasznot” ígérnek, mivel nemcsak rövid távon élénkítik a gazdaságot, hanem a lisszaboni stratégiának megfelelően egyúttal a versenyképességet és a jövőbeli növekedési potenciált is javítják.

3.2 Az aktív munkaerő-piaci politika közpénzekből támogatott eszközeinek felhasználása a foglalkoztatás fenntartására, ezzel párhuzamosan pedig továbbképzés

3.2.1 Az EGSZB üdvözli, hogy a munkaerőpiacon tapasztalható drámai szituációt és számos vállalat nehéz helyzetét látva egyre több uniós tagország alkalmaz államilag támogatott aktív munkaerőpiaci politikai eszközöket annak érdekében, hogy a dolgozók elbocsátása helyett lehetővé váljon megtartásuk a vállalatoknál és további képzésük (kulcsszó: csökkentett munkaidő). Az ilyen modellek alkalmazását, amelyek a vállalatoknak megkönnyítik, hogy a dolgozókat – a munkaidő csökkentése mellett, jelentős jövedelemtámogatások segítségével – válság idején is megtartsák, az EGSZB sokkal intelligensebb

⁽³⁾ Vö.: EGSZB – Program Európa számára: a civil társadalom javaslatai – www.eesc.europa.eu.

⁽⁴⁾ Az EGSZB 2009. március 24-i véleménye az európai gazdaságélénkítési tervről (ECO/246), előadó: Thomas DELAPINA (HL C 228., 2009.09.22.).

⁽⁵⁾ Uo.

válasznak tartja a válság menedzselésében, mint azt, ha szak-képzett dolgozóknak a megrendelések első visszaesésekor egyszerűen felmondanak, hiszen így a gazdaság megerősödésekor is elegendő számú kiképzett szakember lesz a cégnél. Az EGSZB úgy véli, hogy ezeket a modelleket azokban az uniós tagországokban is létre kell hozni, ahol jelenleg még nem léteznek, és feltétlenül ki kell terjeszteni a szokásostól eltérő munkaszerződéssel rendelkező dolgozókra is.

3.2.2 Még ha ezek a modellek hoznak is némi átmeneti enyhülést a különösen súlyosan érintett ágazatok és vállalatok helyzetében, fel kell tenni a kérdést, hogy mit lehet tenni, ha a gazdasági visszaesés tovább tart, és ezek a vállalatcentrikus eszközök nem elegendők a felmondások elkerüléséhez. Ekkor a szociális partnerek bevonásával további eszközöket kell kifejleszteni a foglalkoztatás egész területet lefedő biztosítására és az átképzésre, és gondoskodni kell ezek finanszírozásáról, hogy csökkentsük a válságnak az egész munkaerőpiacot átható következményeit (pl. egyes ágazatokra irányuló védőhálók, a kereslethez igazodó szakképzés a jövőorientált ágazatokban, mint pl. környezet, energia, egészség).

3.2.3 Emellett elegendő, hatékonyabb és fenntarthatóbb szociális biztonsági hálókra van szükség. Ezek kialakításánál különösen szem előtt kell tartani a legsúlyosabban érintettek, tehát a rossz szociális helyzetűek és a munkaerőpiacon hátrányos helyzetben lévő csoportok megsegítését. Általában ugyanis a válság a munkaerőpiacon legelőször a bizonytalan munkaviszonzonnal rendelkező leggyengébb szereplőket érinti, például a kölcsönzött munkaerőt, a határozott idejű munkaviszonzonnal rendelkezőket vagy a munkaerőpiacon hátrányos helyzetben lévőket. A fiatalok is számárányuknál jobban érintettek. A fiatalok munkaerő-piaci integrációja ezért elsőszámú prioritást jelent a válság idején. A szociális gazdaság jelentős szerepet játszhat a válság kezelésében, főleg akkor, ha értelmes, társadalmi szempontból értékes foglalkoztatás megteremtéséről van szó. Emellett azonban ügyelni kell arra, hogy ne kerüljön sor versenytorzulásra.

3.3 A jövedelemcsökkentések lehetőség szerinti elkerülése, az esélyegyenlőség elősegítése, az egyenlőtlenségek vizsgálata és nagyobb munkaerő-piaci biztonság

3.3.1 A munkanélküliség akut, erős növekedése, valamint a csökkentett munkaidejű foglalkoztatási modellek alkalmazása azt mutatja, hogy a legtöbb uniós tagállamban elegendően rugalmas a munkaerőpiac ahhoz, hogy a vállalatok rövid távon reagálhassanak a megrendelések csökkenésére. Európában tehát nem beszélhetünk túlságosan merev munkaerőpiacokról. A jelenlegi válság idején a fennálló munkavédelmi szabályozások csökkentésére irányuló felhívásoknak semmiféle reális alapjuk nincs. A munkaerő-piaci helyzet élesedésével együtt járó, egyre több foglalkoztatottat fenyegető kockázatokat tekintve inkább a munkaerőpiac tényleges biztonságának növelésére van szükség. Az EGSZB szerint ide tartozik a szociális támogatásokhoz való hozzáférés megkönnyítése, különösen

munkanélküliség esetén, valamint a támogatások mértékének növelése az egyenlőtlenségek további növekedésének megakadályozása érdekében. Ennek kapcsán az EGSZB felszólítja az Európai Bizottságot, hogy térjen vissza a munkanélküliség esetén biztosított támogatások idejének meghosszabbítására tett javaslatához ⁽⁶⁾.

3.3.2 A válságból való kilábalást szolgáló valamennyi intézkedés esetén ügyelni kell viszont arra, hogy ezek ne mondjanak ellent a kereslet és a foglalkoztatás élénkítése, valamint a szociális méltánytalanságok enyhítése céljának. Az intézkedéseket úgy kell kialakítani, hogy szociális szempontból elfogadhatók legyenek, és ösztönözzék a növekedést és a foglalkoztatást. Ennek értelmében a tagállamokban a szociális partnerek bevonásával, megfelelő adó- és jövedelempolitika révén a magánfogyasztást is erősíteni kell.

3.3.3 Az EGSZB már korábban megállapította, hogy a válság leküzdésében központi szerepe van az olyan bérpolitikának, amely megfelel a bérek gazdaságban betöltött kettős szerepének. Mivel a vállalatok csak akkor fognak beruházni és munkahelyeket teremteni, ha megfelelőek a várakozások a kereslettel kapcsolatban, összgazdaságilag nézve a bérnövekedésnek az adott tagállami összgazdasági termelékenység-növekedéshez való középtávú igazodása biztosítja az egyensúlyt a kereslet megfelelő fejlődése és az árak versenyképességének megőrzése között. A szociális partnereknek ezért arra kell törekedniük, hogy elkerüljék a bércsökkentéseket a „beggar-thy-neighbor” politika értelmében ⁽⁷⁾. Ebben az összefüggésben az EGSZB hangsúlyozza, hogy éppen az erős dekonjunktúra idején a bérpolitikát az összgazdaság termelékenységének alakulásához kell igazítani.

3.4 Állami beruházások biztosítása a stabilitási paktum átmenetileg rugalmas kezelése és a tagállami adóalapok szélesítése révén

3.4.1 A gazdaság élénkítésére és a munkaerőpiac stabilizálására irányuló intézkedések sok pénzbe fognak kerülni. A legtöbb uniós tagállam át fogja lépni a költségvetési hiány 3%-ban meghatározott küszöbét. Az EGSZB már megjegyezte, hogy a megreformált stabilitási és növekedési paktum rugalmassága keretében az adott rendkívüli körülmények között ezt ésszerűnek, szükségesnek és ezért szankciók nélkül megengedhetőnek tartja. A paktum feltételei semmiképpen sem szabad, hogy akadályt jelentsenek a kutatás, fejlesztés és képzés terén megvalósuló jövőbeli állami beruházások számára, hogy megteremtődjön a jövőbeli növekedés lehetősége ⁽⁸⁾. Ez a növekedés jelenti ugyanis annak alapját, hogy a válság leküzdése után gyorsan visszatérhessen a pénzügyi helyzet fenntartható alakulása. Ennek kapcsán azonban már most el kell gondolkozni azon, hogy a válság után hogyan sikerül majd visszatérni a hosszú távon fenntartható útra.

⁽⁶⁾ Az Európai Bizottság „Impulzusok az európai gazdaság élénkítéséhez” című közleménye, 2009. március 4. – COM(2009) 114 végleges.

⁽⁷⁾ Lásd a 4. lábjegyzetet.

⁽⁸⁾ Uo.

3.4.2 Az államháztartásokat nem kell a bankok megmentésétől és a szociális kiadások növelésétől kezdve az innovatív beruházásokon keresztül a vállalatok támogatásáig mindenhez igénybe venni. Elkerülhetetlen lesz, hogy az állam új bevételi forrásokat tárjon fel. Az EGSZB szerint erősíteni kell a tagállamok adóbevételi alapját, többek között az adóparadicsomok megszüntetése, az adócsökkentési verseny befejezése, valamint adóelkerülés elleni intézkedések révén. Ezenkívül célszerű általánosan átgondolni az adórendszereket, ennek során pedig figyelembe kell majd venni a különböző típusú jövedelmek és vagyonok hozzájárulásával kapcsolatos kérdéseket ⁽⁹⁾.

3.4.3 Az európai dimenzió erősítése azt is jelenti, hogy el kell gondolkodni közös európai projektekről, például az energiaellátási infrastruktúra terén. Az ilyen projektek finanszírozásához hozzájárulhat, ha az uniós költségvetési tételeket rugalmasabban kezelve ki nem merített eszközöket fordítanak erre a célra. Ebben az összefüggésben meg kell vizsgálni egy európai állami alap európai költsőneinek ötletét is.

3.5 *Több európai eszköz rendelkezésre bocsátása és könnyebb hozzáférés az európai strukturális alapok eszközeihez, illetve a globálizációs alap gyors korrekciói*

3.5.1 A különböző európai alapokból származó eszközök rendelkezésre bocsátása esetén a hatékony felhasználás mellett rugalmasság és pragmatikus eljárásmód is szükséges a hatékonyság fokozása érdekében. Ebben az értelemben az előirányzott eszközök felhasználásának adminisztrációját érintő szükséges egyszerűsítésekről van szó, de a más közösségi politikaterületeken fel nem használt eszközökkel való esetleges növelésről is.

3.5.2 Az európai globalizációs alapot illetően az EGSZB nemrég külön véleményt ⁽¹⁰⁾ dolgozott ki, és abban kifejezetten üdvözölte az Európai Bizottság javaslatát, amely szerint az alap alkalmazási körét átmenetileg ki kell terjeszteni a jelenlegi gazdasági válság következtében elbocsátott foglalkoztatottakra.

3.5.3 Ezenfelül azt is javasolta az EGSZB, hogy az alap eszközeit egymilliárd euróra, a támogatás időtartamát pedig 24 hónapra, vagyis mindkettőt duplájára emeljék, az érintett elbocsátások minimális számát felére, azaz 500-ra csökkentésük, a társfinanszírozási arányt pedig emeljék meg. Az EGSZB azt is sürgeti, hogy a szociális partnerek a támogatási kérelmek feldolgozásában minden szinten vegyenek részt. A gazdasági válság folytatódása esetén meg kell vizsgálni az eszközök további emelését, valamint a támogatás kérelmezésének feltételét jelentő minimális elbocsátási szám 500-ról való esetleges csökkentését.

⁽⁹⁾ Uo.

⁽¹⁰⁾ Az EGSZB 2009. március 24-i véleménye a következő tárgyban: „Európai globalizációs alkalmazkodási alap”, előadó: Luis Miguel PARIZA CASTAÑOS (HL C 228., 2009.9.22.).

3.6 *A készségek fejlesztése, a munkaerő-piaci igényeknek való megfelelés és a mobilitás előmozdítása*

3.6.1 A készségek fejlesztése elengedhetetlen Európa jövőbeli növekedése és termelékenységé, valamint a változashoz való alkalmazkodó képessége szempontjából, és a méltányosság és a társadalmi kohézió tekintetében is alapvetően fontos. Így aknázhatók ki a legjobban a fenntartható munkahelyteremtés új lehetőségei.

3.6.2 Ha beindul a gazdasági fellendülés, az összes munkaerőforrásra szükség lesz, nem utolsósorban a demográfiai átalakulás miatt, amely a munkaképes korú lakosság arányának csökkenését jelenti.

3.6.3 A munkavállalók mobilitása a hatékonyan működő egységes piac egyik kulcsfontosságú eleme és lényeges szerepe van abban, hogy az emberek jobb munkahelyeket találjanak, ami a lisszaboni stratégia egyik alapvető célkitűzése. A munkavállalóknak rugalmasabbnak kell lenniük mind a munkahely, mind pedig a lakóhely változtatása tekintetében, akár régiók és tagállamok között is, amennyiben ez összhangban van a hatályos kollektív szerződésekkel és a nemzeti munkaügyi jogszabályokkal. A mobilitás mindemellett javítja a gazdasági növekedést és az EU versenyképességét a globális gazdasági versenyben.

4. **Megjegyzések a foglalkoztatási csúcson megállapított prioritásokhoz**

4.1 Az említett sarkalatos pontok alapján az EGSZB támogatja a foglalkoztatási csúcson megállapított prioritásokat, amelyek hozzájárulhatnak a munkaerő-piaci helyzet stabilizálásához.

4.1.1 *A munkahelyek megtartása:* Az EGSZB számára különleges jelentőséggel bír, hogy ennek kapcsán elsősorban a munka minőségének vetülete („more and better jobs”) és az egyik munkahelyről egy másikra való átmenet jutalmazása („make transition pay”) is a középpontba kerüljön. A rugalmas biztonság koncepciója biztonságot kell, hogy teremtsen a változás időszakában, és ennek során a gyakorlatban ugyanolyan fontosságot kell tulajdonítani a munkaerő-piaci biztonságoknak, a stabil foglalkoztatási viszonyoknak, a foglalkoztathatóság megőrzésének, a szociális biztonságoknak és a munkaerő-piac rugalmasságának. A válságból kifelé, az újbóli növekedés felé vezető utat ebben az értelemben a munkavállalók nagyobb biztonságának, kisebb rugalmasságának és kevesebb bizonytalan foglalkoztatási viszonyoknak kell szegélyeznie.

4.1.2 *A mobilitás támogatása:* A változó gazdasági keretfeltételek nagy mértékű innovatív alkalmazkodási képességet követelnek a munkaerőpiacokon is. A gyorsan változó struktúrákra tudni kell okosan reagálni. A rugalmas biztonság koncepciója értelmében biztosítani kell, hogy a munkavállalók oly módon fel legyenek készülve a munka világának új kihívásaira, hogy lehetséges legyen a jó munkahelyek közötti mobilitás. A jelenlegi

válság fényében különös figyelmet kell fordítani a foglalkoztathatóság megőrzésére. Fontos a munkahelyek létrehozása és biztosítása a munkanélküliek kizárólagos támogatása helyett. Ezenkívül mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy a munkaerő-piaci és foglalkoztatáspolitikai intézkedések ténylegesen az elveszített munkahelyektől az újonnan létrehozottak felé irányuló mobilitáshoz vezessenek, és ne a munkanélküliségbe, illetve a rossz munkahelyek csapdájába vezető mobilitásba torkolljanak.

4.1.3 *Továbbképzés a munkaerőpiac igényeivel összhangban:* Az EGSZB megállapítja, hogy a képzéshez és továbbképzéshez, valamint ezek finanszírozásához való hozzájárulás, továbbá a munkaidő kihasználása elsőrendű fontosságú az egész életen át tartó tanulás keretében. Ennek azonban produktív, magas képzettséget igénylő és jól fizetett munkahelyek létrehozásával is együtt kell járnia, hogy a munkavállalók ne vállaljanak alacsony képzettséget igénylő munkákat, amire túl gyakran rákényszerülnek. A jól képzett foglalkoztatottak és a produktív foglalkoztatás megléte lényeges ahhoz, hogy a fiatalok bekerüljenek a munkaerőpiacra, a verseny és a fellendülés pedig támogatást élvezzen.

4.1.4 *A munkaerőpiachoz való hozzáférés növelése:* Ennek elsőbbséget kell élveznie, tekintettel a jelenlegi válságra, amely elmélyíti az egyenlőtlenségeket és egyre több embert állít egzisztenciális problémák elé. Lényeges elsősorban a foglalkoztatás megteremtése a munkaerőpiacról kizártak számára, valamint az, hogy hatékony erőfeszítéseket tegyenek a munkaerőpiachoz való hozzáférés és a munkaerőpiacon való megmaradás terén tapasztalható diszkrimináció megszüntetésére. Az EGSZB a kiemelt népességcsoportok munkaerő-piaci hozzáféréseinek támogatásáról külön véleményt dolgozott ki, melyben megállapította, hogy a munkaerőpiacra való (új)béli belépés mellett törekedni kell a perspektívákat nyújtó ottmaradásra és továbblépésre is⁽¹¹⁾. Az EU-nak ebben az értelemben a szociális partnerek

bevonásával és autonómiájuk tiszteletben tartásával megfelelő szabályozásokat kell kidolgoznia a nem szabványos foglalkoztatás esetében is, ennek során pedig egyértelművé kell tenni, hogy a jövőben is a határozatlan idejű munkaviszony kell, hogy jelentse az alapesetet.

4.1.5 *A vállalkozói tevékenység és a munkahelyteremtés ösztönzése:* Az EGSZB elismeri, hogy a rövid távú intézkedések mellett hosszú távú intézkedésekre és előrettekintő stratégiára is szükség van. A vállalatokat segíteni kell abban, hogy leküzdjék a hitelkorlátozás okozta válságot, és megújítsák a termelésre, szolgáltatások nyújtására és munkahelyteremtésre irányuló mindennapi küldetésüket. Támogatni kell a vállalkozói szellemet. A munkanélkülieket – különösen azokat a munkanélküli fiatalokat, akik készek saját vállalkozás indítására – gazdasági eszközökkel, a produktív innovációk és a speciális képzések támogatása révén kell segíteni.

4.1.6 *Előre kell haladni a strukturális reformokkal, ahogy azt az EU növekedésre és munkahelyteremtésre irányuló stratégiája is előírnyozza.* A reformokat társadalmilag elfogadható módon kell kialakítani, és nem szabad ellentmondaniuk a magán- és állami kereslet erősítése, valamint a szociális méltánytalanságok enyhítése érdekében végzett erőfeszítéseknek.

4.2 *A szociális partnerek és a szervezett civil társadalom más képviselői kulcsszerepet töltenek be a válság leküzdésében.* Fokozott szociális párbeszéd, főként a kollektív szerződések megerősítése szükséges az olyan politika meghatározásához és megvalósításához, amely minél gyorsabban kivezet a válságból, valamint a válság polgárokra gyakorolt gazdasági és társadalmi következményeinek enyhítéséhez. Minden gazdasági, társadalmi és politikai szereplő felelős annak biztosításáért, hogy ne kerüljön sor többé ilyen válságra.

Kelt Brüsszelben, 2009. június 11-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Mario SEPI

⁽¹¹⁾ Az EGSZB 2007. július 12-i véleménye az alábbi tárgyban: „Foglalkoztatás a kiemelt népességcsoportokban (lisszaboni stratégia)”, előadó: Wolfgang GREIF (HL C 256., 2007.10.27.).

MELLÉKLET

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményéhez

A következő módosító indítványokat, amelyeknél a támogató szavazatok száma az összes leadott szavazat legalább egynegyede volt, a vita során elutasították (ESZ. 54. cikk (3) bekezdés):

3.3. pont

A következőképpen módosítandó:

~~„A jövedelemcsökkentések lehetőség szerinti elkerülése, az esélyegyenlőség elősegítése, az egyenlőtlenségek vizsgálata és nagyobb munkaerő-piaci biztonság – a rugalmas biztonság a helyes módszer munkaerőpiacaink modernizálására és alkalmazkodóképességük ösztönzésére”~~

Szavazás eredménye:

Mellette: 84 Ellene: 90 Tartózkodott: 11

3.3.1. pont

A következőképpen módosítandó:

A munkanélküliség akut, erős növekedése, valamint a csökkentett munkaidéjű foglalkoztatási modellek alkalmazása azt mutatja, hogy a legtöbb uniós tagállamban ~~elégően rugalmas~~ a munkaerőpiac rugalmassága jelentősen hozzájárul ahhoz, hogy a vállalatok rövid távon reagálhassanak a megrendelések csökkenésére. ~~Európában tehát nem beszélhetünk túlságosan merev munkaerőpiacokról. A jelenlegi válság idején a fennálló munkavédelmi szabályozások csökkentésére irányuló felhívásoknak semmiféle reális alapjuk nincs. A gazdasági és munkaerő-piaci helyzet élesedésével együtt járó, egyre több foglalkoztatottat fenyegető kockázatokat tekintve inkább a munkaerőpiac biztonságának növelésére biztonság és a rugalmasság megfelelő egyensúlyára van szükség. Az esélyegyenlőség elősegítése és az egyenlőtlenség növekedésének elkerülése érdekében megfelelő intézkedéseket kell hozni, elsősorban a leghátrányosabb helyzetűek esetében. Az EGSZB szerint ide tartozik a munkabérek járulékainak csökkentése, a megfelelő jövedelemkiegészítő támogatások rendelkezésre bocsátása az újbóli munkába állás ösztönzésének fenntartásával egyidejűleg. Az EGSZB szerint ide tartozik a szociális támogatásokhoz való hozzáférés megkönnyítése, különösen munkanélküliség esetén, valamint a támogatások mértékének növelése az egyenlőtlenségek további növekedésének megakadályozása érdekében. Ennek kapcsán az EGSZB felszólítja az Európai Bizottságot, hogy térjen vissza a munkanélküliség esetén biztosított támogatások idejének meghosszabbítására tett javaslatához.~~

Szavazás eredménye:

Mellette: 78 Ellene: 96 Tartózkodott: 9